

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามโครงการวิจัยเรื่อง
การวิเคราะห์โครงสร้างตลาด พฤติกรรมการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของ
อุตสาหกรรมเมล็ดพันธุ์ในประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร-
 มหบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
 “การวิเคราะห์โครงสร้างตลาด พฤติกรรมการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรม
 เมล็ดพันธุ์ในประเทศไทย” ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะถูกใช้ในการศึกษาเชิงวิชาการ และ
 การนำเสนอเผยแพร่ในลักษณะที่เป็นภาพรวมเท่านั้น

ข้าพเจ้าจึงขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ
 ในความอนุเคราะห์ของท่านที่ได้กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

มัทนา ฉัตรอนันต์
 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชื่อสถานประกอบการ.....
 ที่อยู่.....
 ผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
 หน้าที่ความรับผิดชอบ.....

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หรือเขียนคำตอบของท่านลงในพื้นที่ว่างที่กำหนดให้ ทั้งนี้ท่านสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบตามความเป็นจริง

1. บริษัทเริ่มดำเนินธุรกิจ(มีการผลิตและจำหน่ายจริง)เมื่อ.....พ.ศ.25.....
2. ธุรกิจหลักของบริษัท คือ.....
 ธุรกิจรองของบริษัท คือ.....
3. ทุนจดทะเบียนของบริษัทในปัจจุบัน.....ล้านบาท
4. การลงทุนของบริษัท เป็นแบบใด
 - ☐ 4.1 หุ้นส่วนคนไทยทั้งหมด
 - ☐ 4.2 เงินลงทุนของต่างประเทศ 100 %
 - ☐ 4.3 ร่วมลงทุนระหว่างหุ้นส่วนหลายหุ้นส่วนต่างสัญชาติ
 ประกอบด้วยหุ้นส่วนสัญชาติ
5. สัดส่วนการลงทุนระหว่างหุ้นส่วนต่างสัญชาติ
 - 5.1 หุ้นส่วนสัญชาติ.....คิดเป็นร้อยละ.....ของเงินลงทุนทั้งหมด
 - 5.2 หุ้นส่วนสัญชาติ.....คิดเป็นร้อยละ.....ของเงินลงทุนทั้งหมด
 - 5.3 หุ้นส่วนสัญชาติ.....คิดเป็นร้อยละ.....ของเงินลงทุนทั้งหมด
 - 5.4 หุ้นส่วนสัญชาติ.....คิดเป็นร้อยละ.....ของเงินลงทุนทั้งหมด
 - 5.5 หุ้นส่วนสัญชาติ.....คิดเป็นร้อยละ.....ของเงินลงทุนทั้งหมด
 - 5.6 หุ้นส่วนสัญชาติ.....คิดเป็นร้อยละ.....ของเงินลงทุนทั้งหมด
6. จำนวนการจ้างงานของบริษัทในปัจจุบัน(พนักงาน/คนงาน).....คน
 ลักษณะแรงงานของบริษัท
 - 6.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเมล็ดพันธุ์(เช่น นักปรับปรุงพันธุ์) จำนวนทั้งหมด.....คน
 - 6.1.1 ผู้เชี่ยวชาญคนไทย จำนวน.....คน
 - 6.1.2 ผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ จำนวน.....คน
 - 6.2 พนักงาน(เช่น พนักงานขาย พนักงานบัญชี) จำนวน.....คน

- 6.3 แรงงานในการผลิตเมล็ดพันธุ์ จำแนกเป็น
- 6.3.1 แรงงานของบริษัทในการผลิตเมล็ดพันธุ์ จำนวน.....คน
- 6.3.2 เกษตรกรที่บริษัทว่าจ้างให้ทำการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้ จำนวน.....ครอบครัว
7. รูปแบบการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ของบริษัท
- ☐ 7.1 รับจ้างผลิต คิดเป็นร้อยละ.....ของกำลังการผลิตทั้งหมด
- ☐ 7.2 ผลิตและจำหน่ายภายใต้ตราสินค้าของตนเอง
คิดเป็นร้อยละ.....ของกำลังการผลิตทั้งหมด
- ☐ 7.3 นำเข้าเมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศมาจำหน่าย
คิดเป็นร้อยละ.....ของกำลังการผลิตทั้งหมด
- ☐ 7.4 เป็นตัวแทนจำหน่ายให้กับบริษัทเมล็ดพันธุ์ของต่างประเทศ คือ บริษัท.....
- ☐ 7.5 อื่น ๆ
8. ประเภทของเมล็ดพันธุ์ที่บริษัทผลิตและจำหน่าย
- ☐ 8.1 เมล็ดพันธุ์ผสมเปิด คิดเป็นร้อยละ.....ของเมล็ดพันธุ์ที่มีการผลิตทั้งหมด
- ☐ 8.2 เมล็ดพันธุ์ลูกผสม คิดเป็นร้อยละ.....ของเมล็ดพันธุ์ที่มีการผลิตทั้งหมด
9. เมล็ดพันธุ์ที่บริษัทผลิตจำหน่ายทั้งหมด.....ชนิด มูลค่าตลาดโดยรวมปีละ.....บาท
- จำแนกเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม.....ชนิด มูลค่าตลาดโดยรวมปีละ.....บาท
- เมล็ดพันธุ์ไม่ควบคุม.....ชนิด มีมูลค่าตลาดโดยรวมปีละ.....บาท
10. สัดส่วนของตลาดรองรับเมล็ดพันธุ์ที่บริษัทผลิตและจำหน่าย
- ☐ 10.1 ตลาดในประเทศ คิดเป็นร้อยละ.....ของมูลค่าการจำหน่ายทั้งหมด
- ☐ 10.2 ตลาดต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ.....ของมูลค่าการจำหน่ายทั้งหมด
11. การค้นคว้าวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์ของบริษัทกระทำในลักษณะใด
- ☐ 11.1 บริษัทดำเนินการเอง โดย.....
- ☐ 11.2 บริษัทดำเนินการร่วมกับสถาบันการศึกษา (เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
- ☐ 11.3 บริษัทดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ (เช่น กรมวิชาการเกษตร)
- ☐ 11.4 อื่น ๆ
12. โดยเฉลี่ยระยะเวลาที่เมล็ดพันธุ์ใหม่ของบริษัทจะออกสู่ตลาด คือ
- ☐ 12.1 ประมาณ 6 เดือน ☐ 12.2 ทุก 1 ปี ☐ 12.3 อื่น ๆ

13. มูลค่าของเทคโนโลยีในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของบริษัท คิดเป็นร้อยละ

ของต้นทุนการดำเนินงานทั้งหมดของบริษัท

14. แหล่งที่มาของเทคโนโลยีในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของบริษัท คือ

- ☐ 14.1 เทคโนโลยีจากต่างประเทศ

- ☐ 14.2 เป็นเทคโนโลยีที่พัฒนา/ประยุกต์ขึ้นภายในประเทศ

15. ชื่อตราสินค้า/เครื่องหมายการค้าและราคาแม่ลีดพันธุ์ของบริษัท

[illegible]

หมายเหตุ * ราคาขายส่งให้ตัวแทนจำหน่าย

16. ในการกำหนดราคาจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ของบริษัท ท่านพิจารณาจากอะไร กรุณาจัดเรียงตามลำดับความสำคัญ

- อันดับ 1)
 อันดับ 2)
 อันดับ 3)
 อันดับ 4)
 อันดับ 5)
 อันดับ 6)
 อันดับ 7)
 อันดับ 8)
 อันดับ 9)
 อันดับ 10).....

17. รูปแบบช่องทางการจัดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ของบริษัทเป็นแบบใด

- ☐ 17.1 จำหน่ายโดยตรงถึงเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ.....ของยอดขายทั้งหมด
☐ 17.2 จำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ.....ของยอดขายทั้งหมด
☐ 17.3 อื่น ๆคิดเป็นร้อยละ.....ของยอดขายทั้งหมด

18. บริษัทดำเนินการส่งเสริมการตลาดอย่างไร

- ☐ 18.1 การโฆษณา ผ่านสื่อ.....
 คิดเป็นร้อยละ.....ของค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการตลาดทั้งหมด
☐ 18.2 จัดทำเว็บไซต์ของบริษัทชื่อ.....
 คิดเป็นร้อยละ.....ของค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการตลาดทั้งหมด
☐ 18.3 การใช้เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริม/พนักงานของบริษัทออกไปให้คำแนะนำแก่เกษตรกร
 คิดเป็นร้อยละ.....ของค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการตลาดทั้งหมด
☐ 18.4 การจัดทำแปลงสาธิต
 คิดเป็นร้อยละ.....ของค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการตลาดทั้งหมด
☐ 18.5 การประชาสัมพันธ์ ผ่านรายการเกษตรทางสื่อต่าง ๆ ได้แก่.....
 คิดเป็นร้อยละ.....ของค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการตลาดทั้งหมด

☐ 18.6 การส่งเสริมการขายแบบใดที่บริษัทนิยมใช้

(เรียงลำดับ 1 - 5 จากที่นิยมใช้มากไปหาน้อย)

-การลดราคา การชิงโชค
อุปสงค์ส่วนลด ของแถม
อื่น ๆ ระบุ.....
 คิดเป็นร้อยละ.....ของค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการตลาดทั้งหมด

19. กลยุทธ์การแข่งขันในการทำตลาดที่บริษัทใช้ กรุณาใส่หมายเลขระบุประสิทธิภาพของกลยุทธ์ที่ใช้ (1 หมายถึงมีประสิทธิภาพมากที่สุด) ประสิทธิภาพต่อการจัดจำหน่าย

- ☐ 19.1 การให้ส่วนลดต่าง ๆ เช่น ส่วนลดเงินสด
 ส่วนลดการค้า ส่วนลดปริมาณ
- ☐ 19.2 การคิดราคาเงินสดแต่ให้ระยะเวลาในการชำระเงิน
☐ 19.3 การเพิ่มตราสินค้าให้หลากหลายในการจำหน่าย
 (เป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่เกษตรกรผู้ซื้อ)
- ☐ 19.4 การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างจากคู่แข่ง
☐ 19.5 การจัดรายการส่งเสริมการขาย
 เช่น การชิงโชค การแจกของแถม ฯลฯ
- ☐ 19.6 การเพิ่มจำนวนตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศ
☐ 19.7 การขยายตลาดส่งออก
☐ 19.8 การแบ่งพื้นที่ขาย(ภาค/ภูมิภาค)
☐ 19.9 การลดต้นทุนการผลิต
☐ 19.10 การเพิ่มกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย
 (จำนวนผู้ประกอบการอาชีพทางการเกษตร)
- ☐ 19.11 การร่วมมือกับธุรกิจอุตสาหกรรมเดียวกันหรือสัมพันธ์กัน
 (เป็นพันธมิตร) เพื่อ
- ☐ 19.11.1 ใช้ประโยชน์จากช่องทางการจำหน่ายที่อีกฝ่ายมีอยู่
☐ 19.11.2 ร่วมมือกันในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์
☐ 19.11.3 อื่น ๆ

20. เป้าหมายในระยะ 5-10 ปี ของบริษัท(เน้นให้ความสำคัญกับสินค้า หรือวางแผนทางของธุรกิจ ใ่ว่างไร)

☐ 20.1 เน้นตลาดภายในประเทศ เพราะ.....

.....

☐ 20.2 เน้นตลาดต่างประเทศ เพราะ.....

.....

☐ 20.3 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพราะ.....

.....

☐ 20.4 มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านผู้นำตลาดผลิตภัณฑ์ถูกผสม เพราะ.....

.....

☐ 20.5 อื่น ๆ

เพราะ.....

.....

21. บริษัทของท่านประสบปัญหาใดในการดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์

21.1 ปัญหา.....

สาเหตุเนื่องจาก.....

.....

21.2 ปัญหา.....

สาเหตุเนื่องจาก.....

.....

21.3 ปัญหา.....

สาเหตุเนื่องจาก.....

.....

21.4 ปัญหา.....

สาเหตุเนื่องจาก.....

.....

21.5 ปัญหา.....

สาเหตุเนื่องจาก.....

.....

22. ท่านเห็นว่านโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเมล็ดพันธุ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

23. สิ่งที่ท่านต้องการให้ภาครัฐให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลืออุตสาหกรรมเมล็ดพันธุ์ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความกรุณาของท่านในการตอบแบบสอบถามนี้เป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ข
วิธีการคำนวณค่าการกระจุกตัว และ
การคำนวณความสามารถในการทำกำไร และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

วิธีการคำนวณค่าการกระจุกตัว

1. การหาอัตราส่วนการกระจุกตัว (Concentration ratio ;CR_n) คำนวณจากสูตร

$$CR_n = \sum_{i=1}^n (S_i / T)$$

CR _n	หมายถึง	อัตราส่วนการกระจุกตัวของหน่วยธุรกิจจำนวน n หน่วย
S _i	หมายถึง	ยอดขายรวม/ส่วนแบ่งตลาดของหน่วยธุรกิจที่ i
T	หมายถึง	ยอดขายรวม/ส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดของอุตสาหกรรม
i	หมายถึง	1,2,3,...n

วิธีการคำนวณ CR_n จากมูลค่ายอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์

$$CR_3 = [((\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 1} + 2 + 3) / \text{ยอดขายทั้งหมด}) \times 100]$$

$$CR_4 = [((\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 1} + 2 + 3 + 4) / \text{ยอดขายทั้งหมด}) \times 100]$$

2. การหาดัชนี Herfindahl-Hirschmen (Herfindahl-Hirschmen Index ;HHI) เป็นดัชนีที่แสดง ผลรวมกำลังสองของยอดขาย/ส่วนแบ่งตลาดของผู้ผลิตแต่ละรายในอุตสาหกรรมหารด้วยยอดขายรวม/ส่วนแบ่งตลาดรวมของทั้งอุตสาหกรรม โดยคำนวณจากสูตร

$$HHI = \sum_{i=1}^n (S_i / T)^2$$

HHI	หมายถึง	ดัชนี Herfindahl-Hirschmen ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0-1
S _i	หมายถึง	ยอดขายรวม/ส่วนแบ่งตลาดของหน่วยธุรกิจที่ i
T	หมายถึง	ยอดขายรวม/ส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดของอุตสาหกรรม
n	หมายถึง	จำนวนหน่วยธุรกิจทั้งหมดในอุตสาหกรรม

วิธีการคำนวณ HHI จากมูลค่ายอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์

$$HHI = (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 1} / \text{ยอดขายทั้งหมด})^2 + (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 2} / \text{ยอดขายทั้งหมด})^2 + (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 3} / \text{ยอดขายทั้งหมด})^2 + \dots (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ n} / \text{ยอดขายทั้งหมด})^2$$

3. ค่าอัตราส่วนการกระจุกตัวแบบครอบคลุม (Comprehensive Concentration Index ;CCI) หรือดัชนีฮอร์วัทธ (The Horvath Index) แสดงให้เห็นถึงลักษณะของบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นผู้นำตลาดในอุตสาหกรรมว่ามีอิทธิพลต่อตลาดมากน้อยเพียงใด การคำนวณดัชนีนี้ มีจุดเด่นที่ทำให้น้ำหนักแก่ผู้ผลิตรายย่อยมากกว่ารายใหญ่ โดยค่าที่คำนวณได้จะมีค่าใกล้ 0- 1 สูตรคำนวณ คือ (กรรจิต สุชนาก,2545 พรรณี เรืองแว,2547)

$$CCI = S_i + \sum_{j=2}^n S_j^2 [1 + (1 - S_j)]$$

S_i, S_j หมายถึง ส่วนแบ่งตลาดของหน่วยผลิตที่ i และ j
 $i = 1$ หมายถึง หน่วยธุรกิจที่ใหญ่ที่สุด
 $j = 2, \dots, n$ หมายถึง หน่วยธุรกิจที่ใหญ่อันดับ 2 จนถึงหน่วยธุรกิจที่ n
 n หมายถึง จำนวนหน่วยธุรกิจทั้งหมดในอุตสาหกรรม

วิธีการคำนวณ CCI จากมูลค่ายอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์

$$CCI = (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 1} / \text{ยอดขายทั้งหมด}) + (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 2} / \text{ยอดขายทั้งหมด})^2 \times [1 + ((1 - (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 2} / \text{ยอดขายทั้งหมด})))] + (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 3} / \text{ยอดขายทั้งหมด})^2 \times [1 + ((1 - (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ 3} / \text{ยอดขายทั้งหมด})))] + \dots (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ n} / \text{ยอดขายทั้งหมด})^2 \times [1 + ((1 - (\text{ยอดขายของบริษัทเมล็ดพันธุ์อันดับที่ n} / \text{ยอดขายทั้งหมด})))]$$

การคำนวณความสามารถในการทำกำไรและ ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

1. อัตรากำไรขั้นต้น(Gross Profit Margins) แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร
ที่มาจากการดำเนินงานหลักของบริษัทเพียงอย่างเดียว คำนวณได้จาก

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{(\text{รายได้จากการขายสินค้าและบริการ} \times 100)}{(\text{ต้นทุนการขายสินค้าและบริการ} + \text{ค่าใช้จ่ายในการบริหาร})}$$

การคำนวณอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัทเมล็ดพันธุ์

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{(\text{รายได้หลักของบริษัทเมล็ดพันธุ์} \times 100)}{(\text{ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารของบริษัทเมล็ดพันธุ์})}$$

2. อัตรากำไรสุทธิ(Net Profit Margins) แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรรวม
ของบริษัท โดยเป็นอัตรากำไรขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้นจริง คำนวณได้จาก

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{รายได้ทั้งหมด} \times 100}{\text{ต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมด}}$$

การคำนวณอัตรากำไรสุทธิของบริษัทเมล็ดพันธุ์

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{(\text{รายได้ทั้งหมดของบริษัทเมล็ดพันธุ์} \times 100)}{(\text{รายจ่ายทั้งหมดของบริษัทเมล็ดพันธุ์})}$$

3. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม(Total Assets turnover Ratio)เป็นการแสดง
ประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจว่ามีความสามารถในการทำกำไรสุทธิจากสินทรัพย์
รวมที่มีอยู่ได้มากน้อยเพียงใด คำนวณได้จาก

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{รายได้ทั้งหมด} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

การคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมของบริษัทเม็ดเงิน

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{รายได้ทั้งหมดของบริษัทเม็ดเงิน} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัทเม็ดเงิน}}$$

4. อัตราผลตอบแทนการลงทุน(Return on Investment) แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจแต่ละหน่วยว่ามีความสามารถในการทำกำไรสุทธิจากสินทรัพย์รวมที่มีอยู่ได้มากน้อยเพียงใด คำนวณได้จาก

$$\text{อัตราผลตอบแทนการลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

การคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมของบริษัทเม็ดเงิน

$$\text{อัตราผลตอบแทนการลงทุน} = \frac{\text{กำไร(ขาดทุน)สุทธิของบริษัทเม็ดเงิน} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัทเม็ดเงิน}}$$